Lieta Nr.C20 2347 13

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2014.gada 11.martā

Liepājas tiesa

tiesnese Indra Pelnēna

sekretāre Linda Stiebre

piedaloties atbildētājai /pers. A/

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu **AS „Moda kapitāls”** pārstāvja iesniegto prasību pret **/pers. A/** par parāda piedziņu.

Tiesas sēdē tiesa

k o n s t a t ē j a :

prasītājs AS „Moda Kapitāls” pārstāvis 2013.gada 25.martā cēla tiesā prasību pret atbildētāju /pers. A/ par parāda Ls 3060 piedziņu.

Pieteikumā norādīts, ka AS ,,Moda Kapitāls" kā aizdevējs un /pers. A/ kā aizņēmēja, 2010. gada 21. jūlijā noslēdza aizdevuma līgumu, ko apliecina Lombarda kredīta biļete Nr. 34-43558. Saskaņā ar Līgumu Atbildētāja no AS ,,Moda Kapitāls" aizņēmās Ls 1500, kuru viņa saņēma 2010.gada 27. jūlijā, parakstot kases izdevumu orderi Nr. 760.

Līgumā AS ,,Moda Kapitāls" un atbildētāja vienojās, ka atgriežamie procenti par kredīta izmantošanu ir Ls 60 jeb 4 % mēnesī, līgumsods par saistību neizpildi 1% apmērā no Kredīta summas par katru nokavēto dienu, kas ir Ls 15 dienā. Kredīta atmaksas termiņš 2010.gada 20. augusts, kas ar līguma papildinājumu Nr.187341 pagarināts līdz 2011.gada 2. novembrim.

Līgumā noteikto atbildētājas saistību nodrošināšanai pret AS ,,Moda Kapitāls", 2010.gada 21. jūlijā atbildētāja un AS ,,Moda Kapitāls" noslēdza Hipotēkas (ieķīlājuma) līgumu Nr 34-43558, saskaņā ar kuru atbildētāja ieķīlāja viņai piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, ar kadastra Nr./numurs A/, kas sastāv no dzīvokļa Nr.15. Atbildētājas īpašuma tiesības un hipotēka par kopējo summu Ls 1560 AS ,,Moda Kapitāls" labā nostiprinātas Liepājas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /nodalījuma numurs/.

Līdz 2013.gada 20.martam atbildētāja nav izpildījusi ar Līguma uzņemtās saistības un ar savu bezdarbību ir radījusi AS ,,Moda Kapitāls" tiesību aizskārumu.

Atbilstoši Līgumam atbildētājas parāds AS ,,Moda Kapitāls" līdz 2013.gada 13.martam ir Ls 8653,93 kas sastāv no neatgrieztās kredīta pamatsummas Ls 1500, maksas par Kredīta izmantošanu Ls 60,00, līgumsoda par saistību neizpildi Ls 7093,93.

AS ,,Moda Kapitāls", ievērojot Augstākās tiesas 2008.gada 14.maija lēmumu lietā Nr. SKC-212/2008, kurā noteikts, ka sodam jābūt noteiktam, ievērojot taisnīguma un samērīguma principus, vēlas piemērot līgumsodu neatgrieztās kredīta pamatsummas apmērā.

LR Civillikuma 1811.pants nosaka, ka katra saistības tiesība izbeidzas pati no sevis, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība, t.i., nolīdzinot parādu. Ja saistības tiesības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar naudu.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta l. daļu, 1760.pantu un 1765.pantu, un izveidojušos tiesas praksi (LR AT Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 16.aprīļa lēmums lietā Nr. SPC-30) prasītājam AS ,,Moda Kapitāls" ir tiesības saņemt arī likumiskus nokavējuma 6% procentus gadā no aizdevuma pamatsummas, sākot ar tiesas nolēmuma stāšanos spēkā un līdz nolēmuma izpildei.

Ņemot vērā iepriekš minēto, AS ,,Moda Kapitāls" lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas /pers. A/ AS ,,Moda Kapitāls" labā naudas

summu Ls 3060 apmērā, kas sastāv no izsniegtā un neatmaksātā kredīta Ls 1500, maksas par Kredīta izmantošanu Ls 60,līgumsoda par maksājumu kavējumu Ls 1500.

Lūdz piedzīt no atbildētājas /pers. A/ AS ,,Moda Kapitāls" labā tiesāšanās izdevumus - samaksāto valsts nodevu Ls 287,40 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30, kā arī noteikt AS ,,Moda Kapitāls" tiesību par laiku no tiesas nolēmuma stāšanās spēkā līdz nolēmuma izpildei no atbildētājas /pers. A/ saņemt likumiskos 6% gadā no Kredīta pamatsummas.

Prasība pamatota uz LR Civillikuma 1319., 1321., 1587., 1116., 1717., 1722., 1753., 1756., 1757., 1764., 1943. un 1964. pantu.

AS „Moda kapitāls" pārstāvis tiesas sēdē nepiedalījās, lūdzis lietu izskatīt bez pārstāvja piedalīšanās.

Rakstveida paskaidrojumos norāda, ka Aizdevuma līgums noslēgts 21.06.2010. ar kredīta atgriešanas termiņu 20.08.2010. Atbildētāja, Aizdevuma līgumā noteiktajā termiņā, nevarēja veikt aizdevuma un aizdevuma lietošanas procentu atmaksu un vienojās ar prasītāju par atmaksas termiņa pagarināšanu, veicot aizdevuma lietošanas procentu EUR 85,37 (Ls 60) samaksu par lietošanas periodu - vienu mēnesi. Atbildētāja aizdevuma atmaksas termiņu pagarināja 14 reizes, katru reizi par to veicot aizdevuma lietošanas procentu EUR 85,37 (Ls 60) samaksu.

Atbildētāja pieļāvusi saistību izpildes kavējumu, maksājums bija jāveic līdz 26.08.2011. Atbildētāja ieradās samaksāt tikai 02.09.2011., tika aprēķināts līgumsods par septiņām kavētām dienām EUR 149,40 apmērā, bet saskaņā ar pušu 02.09.2011 vienošanos līgumsods tika samazināts par EUR 120,94 un atstāts EUR 28,46 (Ls 20) apmērā. Atbildētāja 02.09.2011. veica līgumsoda samaksu, ka arī pagarināja aizdevuma un aizdevuma lietošanas procentu atmaksas termiņu līdz 03.10.2011.

03.10.2011. Atbildētāja ar prasītāju noslēdza papildinājumus, kuros vienojās, ka Aizdevums un aizdevuma lietošanas procenti pilnā apmērā tiks atmaksāti līdz 02.11.2011. Atbildētāja ar Aizdevuma līgumu un 03.10.2011. papildinājumiem uzņemtās saistības par Aizdevumu un aizdevuma lietošanas procentu atmaksu noteiktajā datumā neizpildīja. Atbildētāja maksājumu EUR 85,37 veica tikai 18.01.2012., tā daļa EUR 56,91 novirzīta līgumsoda dzēšanai, bet atlikums EUR 28,46 aizdevuma lietošanas procentu dzēšanai.

Atbildētāja nav veikusi pilnas aizdevuma summas un lietošanas procentu atmaksu. Pēc 18.01.2012. Atbildētāja ir veikusi iemaksas: 07.09.2012. EUR 85,37 apmērā, visa summa novirzīta līgumsodam, 09.11.2012. EUR 85,37 apmērā, tā daļa EUR 28,46 novirzīta līgumsoda dzēšanai, bet atlikums EUR 56,91 aizdevuma lietošanas procentu dzēšanai, 10.12.2012. EUR 85,37 apmērā, visa summa novirzīta līgumsodam, 08.08.2013. EUR 28,46 apmērā, visa summa novirzīta līgumsodam, 25.09.2013. EUR 28,46 apmērā, visa summa novirzīta līgumsodam, 07.11.2013. EUR 28,46 apmērā, visa summa novirzīta līgumsodam; 09.12.2013. EUR 28,46 apmērā, visa summa novirzīta līgumsodam.

Prasītājs aizdevumus izsniedz saskaņā ar Kredīta izsniegšanas nolikumu Nr. 0107/2009. Atbildētāja ar savu parakstu ir apliecinājusi, ka iepazinusies ar šo nolikumu, piekrīt tam un apņemas ievērot nolikuma noteikumus. Puses savstarpēji vienojās, ka saņemtās naudas summas tiks iegrāmatotas saskaņā ar nolikuma 2.13. punktu - visi Klienta veiktie maksājumi tiek ieskaitīti sekojošā kārtībā: vispirms izdevumos, kas saistīti ar ieķīlātās mantas pārdošanu un/vai parāda piedziņu, pēc tam līgumsoda dzēšanai, pēc tam samaksas par kredīta izmantošanu apmaksai un pārpalikums kredīta pamatsummas atmaksai. Jebkurš bezskaidras naudas maksājums tiek uzskatīts par veiktu, kad saņēmēja norādītajā bankas kontā ienākusi visa konkrētā maksājuma summa.

Visi atbildētājas veiktie maksājumi, kas maksāti saskaņā ar Līguma noteikumiem par aizdevuma atmaksas termiņa pagarināšanu, ir novirzīti procentiem par tā lietošanu saskaņā ar Aizdevuma noteikumiem 4% no neatmaksātās aizdevuma summas.

Attiecībā par līgumsoda samērīgumu prasītājs paskaidro, ka tā apmēra pieaugumu apturējis pamatsummas apmērā un uzskata to par samērīgu (arī atbilstoši judikatūrai), jo atbildētājas pieļautais pienācīga saistības izpildījuma kavējums ilgst kopš 02.11.2011. (lietas 27.lapa).

Atbildētāja/pers. A/ prasību atzina paskaidroja, ka saņēmusi aizdevumu Ls 1500, tad palikusi bez darba un nav spējusi parādu atdot. Sākumā maksājusi pagarinājuma maksas, tad arī tās nav varējusi samaksāt. Uz šo brīdi viņai ir maznodrošinātas personas statuss, darba nav, pensija sastāda EUR 188,59 mēnesī. Lūdz atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas.

Noklausījusies atbildētājas paskaidrojumus un iepazinusies ar rakstveida pierādījumiem lietā tiesa uzskata, ka AS „Lombards Moda" prasība pret /pers. A/ par parāda un līgumsoda piedziņu apmierināma daļēji.

No lietas materiāliem konstatēts, ka atbildētājai /pers. A/ 2010. gada 21.jūlijā izsniegta AS „Moda Kapitāls" kredīta biļete 34-43558 par aizdevuma Ls 1500 jeb EUR 2134,31 izsniegšanu, nosakot procentus par kredīta izmantošanu EUR 85,37 (4%) mēnesī ar kredīta atmaksāšanas termiņu – 2010.gada 20.augustā (lietas 9.lapa). Aizdevuma izsniegšanu apliecina kases izdevumu orderis Nr. 760 no 2010.gada 27.jūlija (lietas 11.lapa).

2010.gada 21.jūlijā prasītājs ar atbildētāju parakstīja hipotēkas (ieķīlājuma) līgumu, ar kuru tā ieķīlāja sev piederošo nekustamo īpašumu - dzīvokli Nr.15, /adrese/, kas reģistrēts Liepājas pilsētas zemesgrāmatu nodaļā nodalījumā Nr./nodalījuma numurs/, ar kadastra Nr./numurs A/. Minētais nekustamais īpašums ieķīlāts, lai nodrošinātu prasījumu pēc lombarda 2010.gada 21.jūlija kredīta biļetes 34-43558 (lietas 12.-14.lapa).

Lombards un /pers. A/ vairākkārt pagarinājuši aizdevuma atmaksas termiņus (lietas 10.,17.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek pienākumu līdzējiem izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa, kādu viņš saņēmis.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētāja /pers. A/, parakstot kredīta biļeti 34-43558, ir saņēmusi aizdevumu Ls 1500, minēto apliecina kases izdevumu orderis Nr.760 no 27.07.2010. un ik mēnesi veiktie procentu maksājumi lombarda biļetē noteiktajā apmērā (lietas 11.,17.lapa).

Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētāja /pers. A/ aizdevumu Ls 1500 būtu atmaksājusi, līdz ar to, prasība par aizdevuma piedziņu Ls 1500 apmērā ir pamatota un apmierināma.

Prasītājs lūdzis piedzīt no atbildētājas /pers. A/ gan atlīdzību par aizdevuma izmantošanu Ls 60, gan līgumsodu par aizdevuma savlaicīgu neatgriešanu aizdevuma apmērā Ls 1500.

Procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti, vai, ja parādnieks pielaidis nokavējumu (Civillikuma 1946. pants).

2010.gada 21.jūlija kredīta biļetē 34-43558 lombards un atbildētāja /pers. A/ vienojušies par procentu samaksu prasības pieteikumā norādītajā apmērā.

Saskaņā Civillikuma 1763.pantu, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas procentus par aizdevuma lietošanu Ls 60. Tiesa atzīst, ka prasījums šajā daļā ir apmierināms, no atbildētājas piedzenami aizdevuma procenti par vienu mēnesi Ls 60, kā puses bija vienojušās.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņš šo saistību neizpildītu vai nepildītu pienācīgi, savukārt, Civillikuma 1717.panta otrā daļa nosaka, ka līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Līgumsoda maksāšanas pienākumu 1% apmērā par termiņā neveiktajiem maksājumiem par katru nokavējuma dienu lombards un atbildētāja /pers. A/ paredzējuši gan 2010.gada 21jūlija kredītbiļetē, gan tās papildinājumos.

Saskaņā ar Civillikuma 1720.pantu kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts.

Tiesa atzīst, ka /pers. A/ ir pieļāvusi maksājumu kavējumus, un prasītājam ir tiesības prasīt no atbildētājas līgumsodu, tā apmēru nosaka līdzēji un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Taču atbilstoši jau stabili noteiktajai tiesu praksei ir atzīstams, ka līgumsods ir aprobežots arī ar citiem noteikumiem un taisnīguma principu, līdz ar ko, tiesai, balstoties uz taisnīguma apziņu un vispārējiem tiesību principiem, ir tiesības pielīgto līgumsodu samazināt.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 2.punkta noteikumiem patērētāju tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi. Minētā likuma 6.panta 3.daļas 4.punkts nosaka, ka līguma noteikumi, kurus līgumslēdzējas puses nav savstarpēji apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Pamatojoties uz minēto, par netaisnīgu noteikumu uzskatāms tāds, kas, neņemot vērā faktiskos apstākļus, uzliek patērētājam nesamērīgu līgumsodu. Panta septītajā daļā noteikts, ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt, piektā daļa nosaka, ka līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, *ja līgums sastādīts iepriekš, un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus.*

Tiesa konstatējusi, ka saistības izpildījums tiek kavēts kopš 02.11.2011., taču prasība tiesā iesniegta 2013.gada 25.martā. Prasītājs aprēķinājis atbildētājai līgumsodu Ls 10 093,76 apmērā par 497 dienām jeb Ls 20,31 dienā (lietas 17.lapa).

Šādu nevajadzīgu kavēšanos tiesa atzīst par neattaisnojamu un neatbilstošu Civillikuma 1.pantam, prasība ir nepamatota un neatbilstoša Patērētāju tiesību aizsardzības likumam, jo Civillikuma 1.pants par tiesību izlietošanu un pienākumu pildīšanu pēc labas ticības pēc būtības ir saistāms ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.pantu par līgumslēdzēju pušu tiesisko vienlīdzību.

Iepriekš minētie apstākļi ir pamats aprēķinātā līgumsoda par maksājumu kavējumiem samazināšanai, kas, tiesas ieskatā, nosakāmi sekojošā apmērā: 30 % no parāda pamatsummas (Ls 1500), kas sastāda Ls 450. Pārējā daļā prasība noraidāma.

Civilprocesa likuma 41.panta 1.daļa paredz, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas

apmierināto prasījumu apmēram.

No atbildētājas /pers. A/ par labu prasītājam piedzenami prasītāja samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai Ls 245,40 apmērā (Ls 1500 + Ls 60 + Ls 450 = Ls 2010 – Ls 1500 = Ls 510 x 4 % = Ls 20,40 + Ls 225 = Ls 245,40 (lietas 7. lapa), ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30 apmērā (lietas 8. lapa).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi) šajā lietā kopā ir Ls 8,30. Tā kā prasītājs ir samaksājis minētos izdevumus Ls 3,30 apmērā, tad, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu, pārējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 5 apmērā piedzenami no atbildētājas valsts ienākumos.

Ņemot vērā apstākli, ka /pers. A/ ir maznodrošināta persona, viņas ienākumi ir vecuma pensija EUR 188,59 mēnesī, tiesa secina, ka viņa no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvojama (lietas 31.lapa).

Civilprocesa likuma 195. pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Tiesa atzīst, ka prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 procentus gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas (Ls 1500) par laiku līdz sprieduma izpildei, kā to paredz Civillikuma 1757. pants, nosakot, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatparāda lielumu.

Euro ieviešanas kārtības likuma 3.panta otrajā daļā noteikts, ka sākot ar *euro* ieviešanas dienu, *euro* vienlaikus ievieš skaidras, bezskaidras un elektroniskās naudas norēķinos. Tādējādi latos norādītās summas pārrēķināmas no latiem *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, (..) un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Minēto izdevumu samaksas dokumenti iesniedzami Liepājas tiesā.

Vadoties no Civilprocesa likuma 8. un 97.panta tiesa

n o s p r i e d a :

AS „Moda Kapitāls" pārstāvja iesniegto prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu *apmierināt daļēji***.**

Piedzīt no **/pers. A/** par labu **AS „Moda Kapitāls",** reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, parādu **Ls 1500** (vienu tūkstoti piecus simtus latu) jeb **EUR 2134,31** (divi tūkstoši viens simts trīsdesmit četri *euro* 31 cents), aizdevuma procentus **Ls 60 (**sešdesmit latus) jeb **EUR 85,37** (astoņdesmit piecus *euro* 37 centus) par vienu mēnesi, līgumsodu **Ls 450** (četrus simtus piecdesmit latus) jeb **EUR 640,29** (sešus simtus četrdesmit *euro* 29 centus) par 497 maksājumu kavējuma dienām, valsts nodevu **Ls 245,40** (divus simtus četrdesmit piecus latus 40 santīmus) jeb **EUR 349,17** (trīs simtus četrdesmit deviņus *euro* 17 centus), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **Ls 3,30** (trīs latus 30 santīmus) jeb **EUR 4,70** (četrus *euro* 70 centus).

Daļā par līgumsoda piedziņu Ls 1050 prasību noraidīt.

Atzīt AS „Moda Kapitāls" tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā no parāda pamatsummas

(Ls 1500) līdz sprieduma izpildei, nosakot, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatparāda summu.

/pers. A/ no tiesas izdevumu samaksas valsts labā atbrīvot.

Noteikt/pers. A/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas, skaitot no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzība iesniedzama Liepājas tiesā.

Tiesnese personiskais paraksts I. Pelnēna